

Неділько Катрина, гр. ДІТ-Ш21

ТРАНСФОРМУВАННЯ ЕТНІЧНОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ СЛОБОЖАНЩИНИ У ПЕРШІЙ ТРЕТИНІ ХХ СТ. (1900-1930 РР.)

Український жіночий одяг використовувався для передачі національного образу.

В період першої частини ХХ ст. на численних фотоматеріалах представлено класичні компоненти народного строю, але спостерігалось певна особливість - відбулось еkleктичне поєднання народного стилю з модними елементами європейського костюма.

Так, розвиток промисловості України у ХХ ст., особливо Слобожанського регіону сприяв тому, що стали виготовляти більший асортимент якісних м'яких мануфактурних тканин, ускладнились і змінились особливості крою одягу, поліпшилась технологія пошиву, з'явилися нові стилі жіночого костюму, силуети та види одягу й оздоблення.

Враховуючи розвиток промислового виробництва продукції, зокрема тканин на Слобожанщині, відбулись певні зміни у формування комплексу українського етнічного костюму, а саме замість традиційних плахт, дерг і кольорових запасок поширюються спідниці з фабричних тканин; запаски-попередниці замінюються фартухами ("завісами") з фабричних тканин; виник плечовий одяг - шарафан, який підперезували поясом; на Харківщині почали використовувати не типовий для українського костюму комплекс шийно-нагрудних прикрас із спіральної раковини равлика, почали використовувати хустки-шалі з набивним малюнком фабричного виробництва.

В результаті впливу міської моди, виникнення широкого асортименту фабричних тканин з'явилися нові форми і види верхнього плечового одягу з рукавами – кохти, баски, холодайки, сачки, плюшки, пальто та ін.

Використання українського етнічного вбрання було більш притаманним для сільської місцевості, де ще довгий час зберігались українські традиції. В містах український одяг використовувався як обрядовий чи святковий. Так, що український етнічний одяг з'єднав, по перше, українську інтелігенцію і селянство, а по друге, – європейські й українські соціокультурні маркери.

Отже, з'ясовано, що використання етнічного українського костюму в першій частині ХХ ст. було характерним для приватно-побутового, релігійно-обрядового та культурно-мистецького напрямків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Астахова О. В., Крупа Т. М., Сушко В. А. Свята та побут Слобожанщини: альбом. Вид 2-ге., переробл. і доп. Харків: Колорит, 2008. 143 с.
2. Бебешко Л. Українські вишиванки: орнаменти, композиції. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. 127 с.
3. Воропай О. Український народний одяг. Звичаї нашого народу: етнографічний нарис. Київ: Оберіг, 1996. 590 с.

Під керівництвом: доц. каф. ХТЛПід, Т.І. Попової